

2.5.3. Půda

Struktura pozemků závisí na fyzicko-geografických podmínkách jednotlivých správních obvodů. Zatímco zemědělská půda dominuje v nížinatých správních obvodech, především na jihu kraje a podél řek (SO ORP Jaroměř a Nový Bydžov), lesní půda je nejvíce zastoupena v horských správních obvodech podél hranice s Polskem na severu a východě kraje (SO ORP Vrchlabí a Dobruška) a také podél toku Divoké Orlice a Orlice (SO ORP Kostelec nad Orlicí). Největší podíl vodních ploch je ve správním obvodu Nové Město nad Metují, na jehož území se částečně nachází největší vodní nádrž v kraji Rozkoš, která zasahuje i na území sousedního správního obvodu Náchod. Nadprůměrný podíl vodních ploch má na svém území i správní obvod Hradec Králové, díky četným písníkům v okolí krajského města, správní obvod Kostelec nad Orlicí s četnými slepými rameny řeky Orlice a také správní obvody Jaroměř a Jičín. Na vodní plochy jsou chudé správní obvody na severu v horských a podhorských oblastech (SO ORP Broumov, Trutnov a Vrchlabí). Správní obvod Hradec Králové a Jaroměř mají nejvyšší podíl zastavěných ploch. Podíl ostatních ploch (např. doprava, těžba, garáže) tvoří v kraji v průměru 6,9 % výměry, nejvíce nad průměrem kraje jsou správní obvody Hradec Králové, Nová Paka a Trutnov.

Tab. 2.5.3.1. Pozemky podle druhu k 31. 12. 2005

	Výměra půdy celkem (ha)	v tom (%)					Ekologická stabilita krajiny
		země- dělská půda	lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy	
Královéhradecký kraj	475 835	58,7	30,9	1,5	1,9	6,9	1,02
v tom správní obvody:							
Broumov	25 938	57,7	34,7	0,7	1,2	5,7	1,23
Dobruška	27 899	62,8	28,7	1,1	1,9	5,4	0,98
Dvůr Králové n. L.	25 782	56,5	33,9	1,3	1,7	6,7	1,16
Hořice	19 281	69,3	20,8	1,3	2,2	6,4	0,60
Hradec Králové	67 744	69,1	16,8	2,0	2,8	9,3	0,43
Jaroměř	13 849	77,3	10,7	1,9	2,8	7,3	0,45
Jičín	59 663	69,8	20,3	1,7	2,0	6,1	0,58
Kostelec nad Orlicí	22 348	45,2	44,4	1,9	2,0	6,4	1,67
Náchod	35 558	57,4	30,6	2,6	2,4	7,1	1,48
Nová Paka	9 719	58,2	30,9	0,7	2,1	8,1	1,49
Nové Město n. Met.	9 810	66,6	17,0	6,5	2,6	7,2	0,67
Nový Bydžov	21 415	74,8	16,0	1,5	2,2	5,6	0,42
Rychnov n. K.	47 936	53,3	39,2	0,8	1,5	5,2	1,75
Trutnov	59 550	41,7	48,6	0,7	1,3	7,6	2,27
Vrchlabí	29 344	37,1	53,6	1,1	1,3	6,9	2,94

Ekologická stabilita krajiny byla zařazena mezi ukazatele pro multikriteriální hodnocení postavení správních obvodů v rámci kraje, protože porovnává rozlohu ploch ekologicky pozitivně využívaných (sady, zahrady, louky a pastviny, lesní pozemky a vodní plochy) s plochami ekologicky negativně využívanými (orná půda, zastavěné a ostatní plochy). Podle očekávání mají výrazně nepříznivější ekologickou stabilitu horské hraniční správní obvody na severu a východě kraje (SO ORP Vrchlabí, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou). K ekologicky nejvíce nestabilním oblastem se řadí správní obvody na jihu kraje - Nový Bydžov, Hradec Králové a Jaroměř.

V Královéhradeckém kraji bylo 13 335 ha lesních pozemků zařazeno jako **les ochranný**, tj. rostoucí na mimořádně nepříznivých stanovištích. Největší výměry těchto lesů jsou na území správních obvodů, ležících v severní a východní části hraničních horských pásem, tj. Vrchlabí, Trutnov, Broumov, Rychnov nad Kněžnou a Náchod.

Vysokohorské lesy se rozkládají na území čtyř správních obvodů (Trutnov 1 584,7 ha, Vrchlabí 1 497,6 ha, Rychnov nad Kněžnou 537,8 ha a Dobruška 436,2 ha). V nejvyšších polohách Krkonoš (SO ORP Vrchlabí a Trutnov) se nachází klečová pásma o rozloze 1 643,9 ha; resp. 1 028,6 ha. **Lesy zvláštního určení** mají největší rozlohu na území správních obvodů Trutnov, Vrchlabí a Broumov, kde jsou i největší území národních parků a národních přírodních rezervací. Ve správním obvodu Trutnov jsou i největší ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod a nejvíce lesů sloužících lesnickému výzkumu. Na území správního obvodu Hradec Králové se rozkládají největší příměstské a rekreační lesy v kraji a největší plochy lesů

významných pro uchování biodiverzity a největší lesy se zvýšenou funkcí ochrannou má na svém území správní obvod Rychnov nad Kněžnou.

Jiný pohled poskytuje hodnocení území z hlediska podmínek pro zemědělskou činnost. Podle nařízení vlády č. 241/2004 jsou zvýhodněni zemědělci hospodařící v **méně příznivých oblastech (LFA)** formou vyrovnávacího příspěvku na travní porosty.

Tab. 2.5.3.2. Porostní plochy lesů podle subkategorií na území SO ORP k 31. 12. 2005

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

	Les ochranný (ha)	z toho mimoř. nepříz. stanoviště	Les zvláštní o určení (ha)	z toho						
				ochranná pásma zdrojů léčivých a minerál. vod	území nár. parků a nár. přírodních rezervací	1. zóny CHKO, přír. rezervace, přírodní památky	příměstské a rekreační lesy	lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce	lesy se zvýšenou funkcí ochrannou	lesy významné pro uchování biodiverzity
Královéhradecký kraj	13 334,8	6 605,9	32 235,8	2 416,0	14 225,7	1 232,0	2 925,9	1 199,5	3 438,9	4 897,2
v tom správní obvody:										
Broumov	1 558,4	1 558,4	1 205,1	-	1 088,3	17,7	-	-	65,6	2,7
Dobruška	621,9	185,7	1 542,2	-	35,8	299,3	-	5,6	572,3	296,4
Dvůr Králové n. L.	19,0	19,0	565,2	14,6	-	11,8	534,2	-	4,7	-
Hořice	3,5	3,5	52,8	1,0	-	23,6	-	-	7,0	-
Hradec Králové	-	-	3 144,7	-	6,9	38,9	1 624,0	-	-	1 282,0
Jaroměř	6,5	6,5	59,0	3,2	15,2	-	20,0	-	-	4,0
Jičín	245,5	245,5	1 272,8	457,1	195,7	375,1	5,6	-	100,7	-
Kostelec nad Orlicí	8,5	8,5	1 355,4	0,0	0,0	77,4	103,3	-	-	809,0
Náchod	858,3	858,3	1 066,7	353,6	583,5	0,9	-	-	-	4,0
Nová Paka	2,1	2,1	7,4	2,7	-	-	-	-	4,7	-
Nové Město n. Met.	377,6	377,6	252,9	-	76,1	-	-	-	-	-
Nový Bydžov	-	-	33,5	-	-	-	-	-	-	26,2
Rychnov n. K.	979,2	441,4	3 405,6	-	63,0	387,3	287,6	-	2 234,6	218,0
Trutnov	4 179,6	1 566,3	10 163,2	1 373,2	6 527,8	-	65,7	1 193,9	167,8	589,1
Vrchlabí	4 474,8	1 333,3	8 109,4	210,6	5 633,4	-	285,5	-	281,7	1 666,0

Horské oblasti jsou pro účely výše uvedeného zvýhodnění definovány jako území nad 600 m nadmořské výšky, případně s vysokou svažitostí v nadmořské výšce 500 až 599 m. Tyto plochy jsou v severní a východní části kraje, na území správních obvodů Vrchlabí, Trutnov, Broumov, Náchod, Dobruška a Rychnov nad Kněžnou. Poměrně značný rozsah mají v kraji **specifické oblasti**, definované jako území s vysokou svažitostí terénu na 50 % katastrálního území. Ty se nacházejí především v severních horských a podhorských správních obvodech Vrchlabí, Trutnov, Broumov, Náchod, Nové Město nad Metují, Dvůr Králové nad Labem a Nová Paka. **Ostatní méně příznivé oblasti** jsou vymezeny na základě socio-demografických charakteristik (nízká hustota zalidnění a vysoký podíl zaměstnaných v zemědělství). Tato území se nacházejí ve správních obvodech na jihovýchodě kraje ve SO Dobruška, Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí.

Méně příznivé zemědělské oblasti (LFA) v Královéhradeckém kraji

méně příznivé zemědělské oblasti

- horské oblasti
- oblast se specifickým omezením
- ostatní méně příznivé oblasti

hranice správního obvodu ORP

